

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (157)

POSTALS (16). ÀNGEL TOLDRÀ VIAZO (2)

Capçalera d'un imprès comercial d'Àngel Toldrà de 1913

Avui aprofitarem que la publicació d'un article del diari local del 8 de setembre passat ens ha refrescat la memòria del fabricant de postals Àngel Toldrà, per anar completant l'estudi de la seves edicions terrassenques. Comencem amb una matisació. Si bé és cert que en la seva Sèrie General figuraven només dues sèries dedicades a Terrassa, posteriorment, i tal com ja vam avançar en la separata núm. 79 que vam dedicar a la primera sèrie terrassenca d'aquest autor, van ser en total quatre les sèries que Toldrà va editar de Terrassa.

Aquella primera sèrie formada per 10 postals (núm. 351 a 360) va sortir el 1906 i va ser la primera sèrie de postals terrassenques que tenia l'espai de la meitat del revers reservat per al text, ja que en les anteriors al revers només es podien escriure les dades del destinatari. El text del missatge s'havia d'encabir en els marges que quedaven en la il·lustració de l'anvers o bé sobre la il·lustració mateix. El 1909 Toldrà va editar una segona sèrie terrassenca formada per 20 postals diferents a les anteriors (núm. 2598 a 2617), les llegendes de les quals ja van sortir relacionades en el *Diari de Terrassa* esmentat. El 1916 Toldrà va editar una tercera sèrie de Terrassa de 15 postals, amb numeració particular de l'1 al 15. Aquesta vegada, però, només set imatges eren originals (de la 9 a la 15), mentre que en les altres vuit (núm. 1 al 8) va repetir imatges de les sèries anteriors, set de la segona edició i una de la primera. La relació d'aquesta tercera edició amb les respectives llegendes en castellà i el número que tenien les postals copiades és:

1. Vista parcial (Igual a la 2598)
2. Plaza de la Cruz (Íd. 2614)
3. Estación (Íd. 2610)

ATV15. Teatre Principal. Aquesta foto havia estat utilitzada ja abans pel seu autor Miquel Ginestà.

4. Plaza del mercado y Rambla de Egara (Íd. 2605)
5. Paseo (Íd. 2609)
6. Campanario de la Iglesia Parroquial (Íd. 2602)
7. Iglesia de San Pedro (Íd. 359)
8. Calle del Norte (Íd. 2613)
9. Arrabal
10. Calle de San Pedro
11. Escuela de Artes y Oficios
12. Pantano Guitart
13. Plaza Mayor
14. Pantano Guitart
15. Teatro Principal

Comentar les imatges de les noves postals ens ocuparia massa espai. Ens limitarem a assenyalar, als que la tingueu, un petit detall de la núm. 9. Amb l'ajuda d'una lupa podeu comprovar que el carro que està creuat parat davant de l'Ajuntament porta un piano, i una noia, possiblement una gitana, està tocant la pianola. Una imatge que els que tenim més edat encara recordem haver vist.

Hem comprovat que, com a mínim, dues de les imatges de les set noves postals d'aquesta tercera sèrie de Toldrà no són ni seves ni inèdites i que per tant es va limitar a comprar-les a un fotògraf professional. Són les números 14 i 15, les mateixes de fotopostals del fotògraf Miquel Ginestà, el qual va estar al carrer de la Rasa 112 i finalment al carrer Cremat, 24, i que havia fet servir els noms comercials d'Art Studio i Fotografia París. La 15 s'havia editat sense el número ni el nom d'editor impresos i amb publicitat del seu comerç de fotografia en el revers i la mateixa postal també existeix sense cap impressió ni a l'anvers ni al revers. (Nosaltres en poseïm una d'aquestes que va circular el 1912, és a dir, immediatament després d'estrenar-se el teatre i abans d'editar Toldrà aquesta tercera sèrie). És evident, doncs, que l'autor de com a mínim de dues, si no de més, de les noves postals d'aquesta tercera sèrie de Toldrà és el fotògraf Ginestà.

En un proper butlletí estudiarem la quarta i última sèrie de postals produïdes per Àngel Toldrà. En aquesta ocasió les postals van ser acolorides i es van introduir canvis importants en el seu disseny, cosa que en el seu moment detallarem.

RAFEL COMES